Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery St, Jersey City, N J 07302
Телефони: (201) 434-0237, (201) 434-0807
УНСоюз (201) 451-2200

РІК XC. Ч.108. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, П'ЯТНИЦЯ, 10-го ЧЕРВНЯ 1983 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, FRIDAY, JUNE 10, 1983 No. 108. VOL. XC.

Інж. Ю. Базилевський очолив ТУІА

Нюарк, Н.Дж. (І.Х.). — Звичайні Загальні збори Товариста Українських Інженерів Америки відбулися в Ню Йорку в суботу, 23-го квітня ц.р. і вибрали нову Управу, Контрольну комісію, Товариський Суд та Номінаційну комісію на нову дворічну каденцію 1983-1984 років.

Інж. Юрій Базилевський

Загальні збори вповні одобрили працю попередньої Управи, яку очолював інж. Євген Змий. Із звітів голови й поодиноких членів Управи помітна була оживлена діяльність ТУІА і в порівнянні з останніми Загальними зборами в 1981 році товариство в усіх аспектах, без сумніву, виявило пожвавлення і динамізм, що на тлі цілости нашого громадського життя є неабияким оптимістичним явищем. Новій Управі доручено відбути поважну наукову конференцію, присвячену річниці Великого голоду, дальше інтенсивніше включитися в акції оборони й допомоги політичним в'язням в Україні; дбати про повторення подібної конференції в Білому Домі, та інтенсивно працювати над тим, щоб включати до праці наших професіоналістів молодших генерацій.

Нова Управа Товариства Українських Інженерів Америки на нову дворічну каденцію 1983-84 розподілила функції поміж собою так: Юрій Базилевський — голова; Марія Гончаренко, Богдан Качмар — заступники голови; Іван Хамуляк — кореспонденційний секретар; Віктор Чарторийський — скарбник; Іван Злакц — референт зовнішніх зв'язків; Степан Процюк — референт архівів ТУІА; Ігор Кмета — секретар протоколів; Богдан Гуглевич — референт зв'язків з відділами; Володимир Лехіцький — референт наукових конференцій; Левко Майстренко — редактор видань ТУІА укр. мовою; д-р Осип Мороз — референт публікацій ТУІА англійською мовою; Любомир Калинич — референт преси і членів без відділів; Богдан Гошовський — референт адміністрації; Контрольна комісія: Євген Змий — голова, Євген Івашків, Михайло Ільків, Василь Мисак та Богдан Мішко — члени; Товариський суд: Методій Борецький, Роман Волчук, Роман Галібей, Володимир Гнатківський та Орест Ґлют; Номінаційна комісія: Орест Ґлют — голова, Юрій Гончаренко, Роман Волчук, Богдан Мішко та Богдан Гуглевич — члени.

З попередньої Управи залишилося сім членів, а сім нових членів — це молодші професіоналісти, і вже перші два засідання виявили охоту в одних і других спільно працювати для добра товариства і нашої громади. Одним словом, є поважні причини для оптимізму.

ЗАХОДИ ДЛЯ ЗДІЙСНЕННЯ ЗЛУКИ УНС І УБС БУЛИ ГОЛОВНИМ ПРЕДМЕТОМ ДЕБАТ І РІШЕНЬ У ТРЕТЬОМУ ДНІ НАРАД ГОЛОВНОГО УРЯДУ УНС

Союзівка, Кергонксон. — „Тому, що на цьому річному засіданні (Головного Уряду УНС) обговорювано запропоновану злуку Українського Народного Союзу і Українського Братського Союзу... Отже тому нехай буде рішено, що Головному Екзекутивному Комітетові доручається приготовити відповідний контракт злуки та поробити всі інші заходи, які вважатиме за конечні, щоб згадану злуку можна було належно схвалити та здійснити на Конвенції Українського Народного Союзу в 1986-му році або на Надзвичайній Конвенції, що мала б відбутися восени 1984-го року", — сказано в окремій резолюції, що її схвалив Головний Уряд УНС у третьому дні своїх річних нарад в середу, 8-го червня.

Вшанування сен. Юзика

Наради Головного Уряду УНС, що ними переводили наперемінну головний предсідник д-р Іван Флис, заступник головного предсідника д-р Мирон Куропась та головний директор УНС на Канаду сен. Павло Юзик, у їх третьому дні попередила коротка церемонія пошани для сенатора Павла Юзика, головного директора УНС на Канаду, з нагоди відзначення його Орденом св. Григорія, і з нагоди його 20-річчя на пості сенатора Канади, 50-річчя едукаційної кар'єри та 70-річчя його життя. Коротке слово про сенатора, його життя, працю і досягнення сказав д-р Мирон Куропась, а приявні проспівали многолітствіє.

Дебати в справі злуки

Дебати в справі злуки УНС і УБС започаткував головний предсідник д-р Іван О. Флис відповідями на запити попереднього дня. Його відповіді доповнили зі своїх ділянок праці і відповідальности головний секретар Володимир Сохан, головний касир Уляна Дячук та головний організатор Степан Гавриш. Тоді почалася дискусія, в якій взяли участь головні урядовці: д-р Мирона Куропась, д-р Нестор Олесницький, Євген Іванців, Тарас Шмагала, інж. Анатолій Дорошенко, Володимир Квас, Текля Мороз, Василь Дідюк, Василь Пастушок, Андрій Джула, д-р Анна Чопик, мгр Іван Геврик та Іван Одежинський.

Дискутанти попереджували свої зауваги ствердженнями своєї принципової згоди на злуку, але бажали основніших інформацій, також порівняльних, про користі такої злуки для членів обох Союзів та громадян, а деякі висловлювали критичні зауваги щодо дотеперішнього ведення цієї справи Екзекутивою і мали також деякі застереження щодо самої злуки.

Після дальших і додаткових відповідей та вияснень згаданих уже головних екзекутивних урядовців, які брали участь у зустрічах і розмовах з представниками УБС, Головний Уряд однодушно схвалив Резолюцію, яку формально запропонував головний радний Василь Пастушок та його внесення піддержав головний радний Іван Одежинський. Повний текст цієї резолюції в українському перекладі з англійського оригіналу подано побіч.

На цьому закінчено в пополудневих годинах пленарну сесію Головного Уряду УНС третього дня його річних нарад. Після полудня того дня радили окремо поодинокі комісії.

РЕЗОЛЮЦІЯ

схвалена Головним Урядом Українського Народного Союзу на річних засіданнях на Союзівці 8-го червня 1983 року

ТОМУ, що на цьому засіданні обговорювано запропоновану злуку Українського Народного Союзу і Українського Братського Союзу; і

ТОМУ, що Головний Уряд Українського Народного Союзу на засіданні 8-го дня червня 1983 уважає, що це буде у найкращому інтересі цієї братської організації та її членів, щоб цю злуку тентативно одобрити та щоб УНС і УБС злучилися; і

ТОМУ, що Головний Уряд УНС признає, що Український Братський Союз є братсько-запомоговим товариством, зорганізованим у спосіб подібний до Українського Народного Союзу з цілями, завданнями і на лад, які відповідають таким цієї організації, але з тим, що Український Народний Союз має, проте, додаткову перевагу шириною і глибиною членства та більші фінансові ресурси, включно з надвишкою резерви, яка нараховує мільйони; отже тому

НЕХАЙ БУДЕ РІШЕНО, що Головному Екзекутивному Комітетові доручається приготовити відповідний контракт злуки та поробити всі інші заходи, які вважатиме за конечні, щоб згадану злуку можна було належно схвалити та здійснити на Конвенції Українського Народного Союзу в 1986-му році або на Надзвичайній Конвенції, що мала б відбутися восени 1984-го року.

Далі нехай буде схвалено, що Головний Уряд доручає Головному Екзекутивному Комітетові інформувати членів Головного Уряду про прогрес та досягнені загальні домовлення на кожночасній базі.

⁂

Підписаний секретар Українського Народного Союзу оцим засвідчує одноголосне схвалення повищої Резолюції на річних засіданнях Головного Уряду УНС 8-го червня 1983 року.

Володимир Сохан
головний секретар УНС

(Переклад з англійського оригіналу).

В. Половчак буде гостем Українського Фестивалю в Ню Джерзі

Нюарк, Н. Дж. — Володимир Половчак і його адвокат д-р Юліян Куляс будуть гістьми Українського Фестивалю в суботу, 18-го червня, в Голмделлі, Н.Дж. Відомі гості з Чикаґо прибудуть на Фестиваль на запрошення організації Американці в Обороні Людських Прав в Україні (АОЛПУ). Вони виступлять з коротким словом під час пополудневої програми.

Організація АОЛПУ провадить заходи в обороні В. Половчака від початку цього року. Ця акція має подвійний характер: старання через Конґрес ЗСА змінити еміґраційне право, а другий аспект—це збірка фондів на судові оплати, пов'язані з довгою і затяжною боротьбою в американських судах за право притулку і старання за постійний побут Володимира в ЗСА. Тільки самі судові оплати вже перейшли суму 30,000 долярів. Ці видатки адвокат Ю. Куляс покриває з приватних фондів. Організація АОЛПУ написала листи до всіх американських конґресменів і одержала багато позитивних відповідей. Також організація Українсько-Американських Ветеранів листовно вдалася до всіх конґресменів в цій справі.

Голова Комісії судівництва, конґресмен Пітер Родіно, обіцяв розглянути поправку еміґраційного права і справу

Неприбуткові організації Ню Йорку боряться за звільнення від податків

Директори УІА в редакції „Свободи" (зліва): інж. Володимир Назаревич, д-р Ростислав Сочинський і Володимир Баранецький.

Ню Джерзі, Н.Дж. (Л. В-а). — Дванадцять установ і організацій метропольного Ню Йорку, які донедавна втішалися статусом звільнених від міського реальностевого податку, утворили в травні цього року Координаційний комітет неприбутковців, на чолі якого став українець інж. Володимир Назаревич, віцепрезидент Українського Інститут Америки. У склад комітету входить також Володимир Баранецький.

Комітет охоплює такі організації: Japan Society, Asia Society, Council for Foreign Relations, American Jewish Committee, Institute of Public Administration, American Society of Arts & Letters, Polish Institute of Arts & Sciences, Наукове Товариство ім. Т. Шевченка, Українську Вільну Академію Наук, Український Інститут Америки, Symphony Space, Institute of International Education та інші, які або вже приступили до цього комітету або приступають тепер.

Сама справа повернення або не повернення цим організаціям статусу неприбуткових організацій буде вирішуватися в середині цього місяця, і є надії, що вислід буде позитивний тим більше, що в користь цих організацій промовила Керол Беллемі, голова Міської ради, яка уважає, що власне Ню Йорк, як місто-центр культурного життя Америки, не повинен міськими податками „вистрашувати" культурні інституції та установи від себе, змушуючи їх переїздити за межі міста, де податкові пільги для них існуватимуть. Про це все розповіли редакції три заслужені діячі УІА, члени Ради Директорів, інж. В. Назаревич, віцепрезидент; д-р Ростислав Сочинський, голова Комісії громадських зв'язків, і Володимир Баранецький, член Екзекутиви і фінансовий дорадник УІА.

Про зорганізування цього Координаційного комітету з великих неприбуткових організацій міста доповів редакторам „Свободи" інж. В. Назаревич. Досі вже намітилися позитиви: посадник міста Едвард Кач погодився переглянути всю його податкову політику. Сталося це вже певний час тому, коли під впливом впливових культурних організацій Ню Йорку посадник призначив спеціяльну міську комісію на чолі з Фредеріком Шварцом для розгляду всієї справи. Ця комісія, після докладного вивчення справи, подала свої рекомендації ще в серпні 1982 року, але це був неприятливий для таких справ час. Тоді Е. Кач він

(Закінчення на стор. 4)

КАЖУТЬ, ЩО Ю. АНДРОПОВ СЕРЙОЗНО ХВОРИЙ

Москва, СССР. — Дипломатичні кола повідомили з Москви у вівторок, 7-го чевня, що під час переговорів між совєтським лідером Юрієм Андроповим і президентом Фінляндії, Андропов виглядав дуже слабий, блідий, при передачі підписаних документів йому сильно тряслися руки. Це все наводить на думку, що Андропов поважно хворий. Дипломати також говорять, що Андропову допомагали сісти в крісло, а потім він вставав також при допомозі службовців, а промову виголошував сидячи.

На другий день Андропов виглядав трохи краще, але йому було важко ходити.

Про незадовільний стан здоров'я Андропова, якому наступного тижня мине 69 років, говорили вже давно. Коли він перебрав владу після смерті Леоніда Брежнєва в листопаді минулого року, стало відомо, що кілька років тому Андропов пережив удар серця, часто лікувався і відпочивав, коли був ще головою КҐБ. Інші джерела, включаючи офіційні совєтські, говорили, що Андропов хворіє на нирки і має цукрицю.

У березні Андропов був тиждень у лікарні, і совєтські офіційні джерела говорили тоді, що він має проблему з нирками. Коли він повернувся з лікарні, видно було, що він сильно втратив на вазі, схуд настільки, що комір сорочки висів на його шиї.

На першотравневій демонстрації, коли Андропов піднімався по сходах мавзолею Леніна, йому допомагали, а стоячи на трибуні, він виявляв мало зацікавлення демонстрацією. Лише на похоронах Арвіда Пельше, члена політбюра, Андропов тримався краще, сам ішов, виглядав свіжіше.

Сеньйори УНСоюзу відбули З'їзд на Союзівці

Союзівка. — Управа Об'єднання Сеньйорів Українського Народного Союзу повідомляє, що 9-ий З'їзд Об'єднання відбувся успішно на Союзівці в днях від 29-го травня до 3-го червня 1983 року.

З'їзд заслухав звітів голови і членів Управи. Дискусія одобрила діяльність Управи і їй уділено абсолюторію. Нову Управу очолили д-р Роман Борковський, голова, і д-р Олег Волянський, секретар. З'їзд схвалив відповідні резолюції і мав зустріч з головним предсідником УНСоюзу д-ром Іваном Флисом.

Велика й різноманітна розвагова програма була інтеґральною частиною З'їзду. Її закінчено бенкетом під керівництвом д-ра Романа Барановського. До почесної Президії були запрошені почесні члени Головного Уряду УНС, д-р Анна Чопик і Марія Чучман з Канади, ділову Президію очолював мгр Володимир Сенежак.

Докладні інформації про З'їзд будуть поміщені у найближчому випуску „Сторінки Об'єднання Сеньйорів УНС" у „Свободі".

Хореограф Рома Прийма-Богачевська працює з молоддю

Джерзі Сіті, Н. Сж. (Л. Волянська). — Перед літнім сезоном — трьома танечними таборами на „Верховині", що їх цього року розпочинає 26-го червня, педагог балетного мистецтва, хореограф, пріма-балерина і сольо-танечниця колись найкращих сцен світу, Рома Прийма-Богачевська прибула до редакція щоденника, щоб розповісти про всі пляни на грядуче успішне літо, яким воно напевно й буде. Це вже восьме „літування" для неї і її численних учнів з усієї Америки, колишніх, теперішніх і майбутніх, на оселі Братського Союзу в Ґлен Спей.

Хореограф, педагог і пріма-балерина Рома Прийма-Богачевська у редакції „Свободи".

Була ще і інша причина, що „Свобода" вітала цю бажану гостю в себе: це якраз наступного року сповниться 20-річчя Балетної школи Роми Прийми-Богачевської і вже тепер обговорюється можливість великої балетної імпрези для відзначення цього ювілею Школи Роми Прийми-Богачевської, а також можливого поєднання такої плянованої вистави з 90-річним Ювілеєм оснування Українського Народного Союзу, що теж припадає на 1984-рік, якщо б вдалося здійснити балетну постановку на тему „союзову" чи на тему життя українських піонерів на землі Вашінґтона. Могла б це бути і якась інша річ, що відображувала в досвід перших наших поселенців тут досі.

Темою розмов був теж нещодавній великий „Вечір танцювальних поколінь, концерт у Ню Йорку трьох танечних ансамблів з Чикаґо. Спочатку цей Вечір був виведений на „домашній базі" в Чикаґо, співхореографом його була Рома Прийма-Богачевська, для чого вона їздила кілька разів до цього Іллинойського міста.

Там це був танцювальний тріюмф перед трьома тисячами глядачів. Ню Йорк натомість „не дописав" під оглядом публіки, якої було дуже мало, і жаль великий, що так сталося. Бо сам „Вечір танцювальних поколінь" був незвичайно гарною імпрезою, в якій брали участь десятки осіб, ансамблі „Бли-

(Продовження на ст. 3)

У світі

ЗАХІДНІ ДИПЛОМАТИ повідомляють зі столиці Індії Ню Делі, що боротьба афганських повстанців проти совєтських і маріонеткових афганських військ Бабрака Кармаля не тільки продовжується, але значно посилилася за останній час. Дипломати говорять, що повстанці завдали цим військам кілька нищівних ударів у різних районах Афганістану, вбиваючи понад 200 совєтських і афганських урядових вояків. В районі міста Ґардез на південному сході країни повстанці у триденних боях розбили 38-ий батальйон спеціяльної команди, вбиваючи велике число урядових вояків, решта вояків батальйону перейшли на сторону повстанців. Подібні завзяті і переможні бої відбувалися наприкінці травня в районі міста Ґазні в провінції Пактія та інших районах.

ЗАСТУПНИК КОМАНДИРА палестинських партизанів Халіль аль-Вазір, відомий також під іменем Абу Жігад, заявив в інтерв'ю французькому аґентству Франс-пресс, що Палестинська Визвольна Організація плянує перевести декілька бойових одиниць до східнього Ливану з тих арабських країн, куди вони були розсіяні минулого року після поразки в Ливані і евакуації зі західнього Бейруту. Вазір також завважив, що є деякі труднощі в реалізації таких плянів, але ці труднощі будуть скоро подолані.

ЗІ СТОЛИЦІ ІНДІЇ Ню Делі повідомили у вівторок, 7-го червня, що лідер Палестинської Визвольної Організації Ясір Арафат, проти якого поширюється останнім часом бунт в його ж фракції ПВО Фата, прибув до Ню Делі і зустрічався з прем'єр-міністром Індії Індірою Ґанді, намагаючись схилити її підтримати його в боротьбі проти бунту. Як повідомили з Москви, совєтський лідер Юрій Андропов висловив свою підтримку керівництву Арафата. Це повідомлення про підтримку Андропова зробив Салеґ Халеф. Сам Арафат заявив у Ню Делі, що розмови про бунт перебільшені, що він контролює ситуацію.

ФЕДЕРАЛЬНИЙ АПЕЛЯЦІЙНИЙ суд рішив, що стейт Ню Джерзі не може мати впливу на робітничі спілки, члени яких працюють в касинах гри у Атлянтик Ситі. Суд ствердив, що нагляд над робітничими спілками має лише Крайова рада робітничих спілок і тим самим стейт не має права слідкувати за членами поодиноких юній. У випадку спілок в Атлянтик Ситі, стейт Ню Джерзі хотів мати більшу контролю над членами зорганізованого злочинства, що працюють в касинах гри.

11-ЛІТНІЙ РОСОН Стовалл з Чикаґо є чи не наймолодшим синдикованим журналістом, який поміщує свої дописи у 11-ох щоденниках. Його дописи торкаються популярних тепер дуже домашніх електронічних гор „відео". Малолітній журналіст назвав свою колюмну „Від-Кід", але його пояснення до гор „відео" є призначені не лише для дітей, а й для дорослих.

Р. Реґен обіцяє більшу гнучкість у переговорах в Женеві

Вашінґтон. — Президент Роналд Реґен заявив у середу, 8-го червня в Білому Домі, що він послаблює свої пропозиції відносно того, щоб Совєтський Союз значно зменшив свої далекосяжні ракетноядерні сили, але одночасно він сказав, що не відступає від своєї мети на переговорах про зменшення стратегічних озброєнь — значного зменшення ядерних боєголовок.

Президент виступав у той час, як переговори про зменшення далекосяжної ракетноядерної зброї розпочалися в Женеві. Президент підкреслив, що його пропозиція про верхню межу числа боєголовок у кількості 5,000 залишається незмінною, але він пропонує послабити свою запропоновану скоріше межу 850 одиниць наземних і морських далекосяжних ракет. Президент не подав точного числа зміненого варіянту.

У своєму виступі Президент уживав дуже примирливі висловлювання щодо зменшення числа міжконтинентальних ракет, які відрізняються від ядерних сил середнього засягу, що є предметом окремих переговорів

Офіційні представники Адміністрації завважили, що, крім послаблення запропонованої раніше межі розміщення далекосяжних ракерт, змінена пропозиція Президента була характерною особливо своєю зміною тону і обіцянням гнучкості. Слово гнучкість Президент вживав часто і робив на ньому наголос. А відносно переговорів Президент

(Закінчення на стор. 4)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members $1.25 a month. Change of address — $1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda"
Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Бунт серед терористів

Від кількох днів усі газети у світі повідомляли, що в підпільно-революційній Палестинській Визвольній Організації (ПВО) настав фермент, звернений проти її лідера Ясіра Арафата. Арафат, читаємо, полетів навіть до Москви, яка публічно заявила йому свою підтримку проти „бунтарів", і тепер об'їздить різні арабські країни, стараючись за подібну моральну — чи й матеріяльну, грішми і зброєю, підтримку, щоби втриматися на своєму становищі репрезентанта кругло 5-ти мільйонів палестинців, розсіяних у різних країнах Близького Сходу. „Приватна Армія" Ясіра Арафата нараховує буцімто кругло 15,000 бійців. Вкрилася вона сумною славою, довгою чергою терористичних актів, до яких належало і схоплювання літаків і підкидування бомб і вистрілювання ізраїльських вояків і цивільних, включно з ізраїльською олімпійською дружиною на змаганнях у Мюнхені. Ясір Арафат усе ж своєю особистою відвагою, впертістю, але й дипломатичним хистом добився поважних успіхів: адже його запросили й ентузіястично вітали на Генеральній Асамблеї Об'єднаних Націй, де позволено його організації мати свого „обсерватора". Той свій успіх завдячував головно Совєтському Союзові, якому залежить на зберіганні постійного хаосу на Близькому Сході і який грішми, зброєю і вишколенням терористів у Москві постійно підтримує цю організацію і її лідера.

Мировий плян президента Реґена, проголошений у лютому цього року, вніс фермент в ряди всього арабського світу, зокрема палестинців. За цим пляном Ізраїль повинен звільнити окупований у війні 1967 року правий беріг ріки Йордану і смуги Гази і там повинен постати „національний осідок" палестинців, правно пов'язаних з сусідньою Йорданією, яка перед ізраїльською окупацією володіла тією територією. Тому, що плян Реґена вимагав від Ізраїля припинення також дальших штучних ізраїльських осель на тій етнічно арабській території, Ізраїль відкинув плян Реґена, побоявшись, щоб у сусідстві не постала ворожа йому арабська держава. Але президент Реґен обіцяв Ізраїлеві ґарантію безпеки та водночас відмовився від безпосередніх розмов із Ясіром Арафатом, поки він не визнає державности Ізраїля. Арабський світ здебільшого поставився прихильно до мирового пляну президента Реґена. Єгипет, Марокко, Туніся, Савдійська Арабія, Ливан — це прозахідні і протисовєтські країни. Вони повели натиск на Ясіра Арафата. Підписання мирового договору між Ізраїлем і Ливаном поставив руба питання відкликання з Ливану також 30,000 вояків Сирії і кругло 10,000 воїнів ПВО. Хоча наради йорданського короля Гуссейна з Ясіром Арафатом ще не довели до згоди і хоча Сирія спротивилася ізраїльсько-ливанському договорові, проте настала таки перспектива замирення на Близькому Сході. А такого замирення не хочуть піві екстремісти з ПВО Арафата і не хоче Москва.

Докладної безпосередньої причини бунту всередині ПВО проти Арафата не подано, але можна здогадатися, що бунт має психологічне підложжя. За історичним досвідом — не було такої підпільно-революційної організації, в якій скорше чи пізніше не настав би фермент. Так було з російськими соціял-революціонерами, з Польською Військовою Організацією за царату, тепер чуємо, що це хтось із революційно-підпільної пуерторіканської організації ФАЛЬН зрадив американській поліції, що її голова „фабрикант бомб" Вілліям Моралес, засуджений в Америці на 99 років в'язниці, з якої втік два роки тому, перебуває в малому мексиканському містечку Пуебля, де його й арештували, при чому в стрілянині загинули три особи. Фермент у підпільно-революційних організаціях постає інколи у суперництві за провід, але головно на психологічному тлі. Твориться просто каста підпільників-терористів, які нічого іншого не вміють і не знають як вести терористичну дію. Вони є прихильниками „перманентної революції", забуваючи, що революція, як і війна є також тільки засобами до осягнення цілі. Коли ціль — визволення даної країни чи народу — осягнена — революція тратить ціль існування. Арафат, який в очах ізраїльців є архітерористом таки схиляється до компромісу, який дав би палестинцям постійний осідок і змогу по-людськи жити та розвиватись культурно й економічно. Ліва екстремна група цього не розуміє і не хоче. Арафат, який довгими роками мав і має безпосередній стик з лідерами арабського, західного і комуністичного світу, таки видно навчився думати державно-політичними категоріями. Підчинені йому бійці тієї штуки ще не збагнули. Відтіль і зудари які — за твердженням газет — коштують вже десятки жертв вчорашніх однодумців.

Роман Рахманний

ТРИ ЕТАПИ ВІЛЬНОЇ УКРАЇНСЬКОЇ ПРЕСИ

II.

А було тих з'їздів (після оформлення СУЖ Канади) два. Один у Торонто, 5-6-го листопада 1966 року, а другий у приміщеннях Союзівки в Америці, 23-го вересня 1972 року. Поміж цими статутовими з'їздами була ще надзвичайна конференція чи зустріч членів обох профспілок 1967 року, з нагоди першого Світового Конгресу Вільних Українців та роковин відновлення української державности. Тоді голос вільних українських журналістів пролунав авторитетно і своєчасно.

Саме в той час прорвався на поверхню життя поневоленої України протест вільнодумних українських патріотів проти русифікації та придушування волелюбних українців. І тоді вільні журналісти нагадали усій крайовій українській інтеліґенції та інтелектуалам, що вони мають обов'язок ґрунтувати свої виводи, вимоги і протести на державотворчих актах від 20-го листопада 1917 і 22-го січня 1918 року. Сама тільки оборона особистої свободи і людських прав не повинна задовольняти українських патріотів, а зокрема працівників живого і друкованого слова.

Згадані два з'їзди статутового характеру були на ділі свідомим намаганням учасників утримати самодисципліну в своїх журналістських кадрах, згідно з основними державницькими пранципами, та підвищити рівень своєї преси, як щодо змісту й форми інформації, так і щодо етики в обміні думками про всі спірні справи. Моє враження від таких з'їздів було і є таке: тоді ми досягли „консензусу" — згоди у фундаментальних справах, хоч і визнавали відмінні підходи до тих чи інших другорядних проблем.

Тому сьогодні, 1983 року, впевняю вас, шановні колеґи редактори: незалежно від того, що думають окремі читачі про вашу роботу і навіть без уваги на те, як її оцінюють ваші колеґи-журналісти, ви в основному виконали своє завдання.

Ціною наполегливої праці в примітивних умовах і скромними засобами ви зберегли і розвинули вільну українську пресу всупереч усім недругам. Наприклад, неукраїнські гарвардські дослідники на початку 1950 років не тільки затаїли свідчення про штучний голод в Україні 1932-33 років, що їх давали їм живі спостерігачі того масового народовбивства, але вони — гарвардські дослідники зробили ще й неправильний висновок із цих свідчень: мовляв, український народ в СССР через 15 років перестане бути серйозним чинником, бо більшість українців зрусифікується.

Тим часом життя заперечило їхні псевдонаукові висновки. Сьогодні в тому самому університеті українські та чужинні дослідники опрацьовують ґрунтовні студії про цей голод в Україні та дивом дивуються, як український народ після тих мільйонових втрат міг здобутися на такий національний себевислів, як рух вільнодумців у 1960-ті й 1970-ті роки.

Водночас український народ у Східній Европі та у всьому світі виріс у серйозний чинник, якого вже не сміють нехтувати ані державні діячі, ані військові спеціялісти, духовні лідери ані навіть учені. Чужомовна преса також прийняла до відома існування „української проблеми" та частіше й серйозніше віднотовує вияви присутности української нації у глобальній боротьбі за визволення людства від решток колоніялізму — політичного, військового, матеріяльно-економічного й духовно-інтелектуального.

У створення тієї присутности української нації у навколишньому світі значний вклад дали працівники вільної української преси. Вони своєю працею допомогли українській еміґраційній громадськості та її нащадкам далі втримати свою національну самобутність усупереч усім асиміляційним заходам влади багатьох держав і тиску їхніх суспільств.

Продукція вільної української преси мала певний вплив і на розвиток української національно-політичної думки в Україні, куди неначе вода крізь нещільний мур проникали окремі статті з цих видань і допомагали українським патріотам впевненіш знаходити український шлях серед чагарників совєтсько-російської пропаґанди й асиміляції. Це була справді всеукраїнська боротьба за те, про що турбувалася Леся Українка, коли понад 80 років тому писала: „Як зробити Україну вже тепер політичною силою?"

В роки між 1945-1980 бій за цю справу українська політична еміґрація виграла, а в її перемогу значний вклад дали редактори і співробітники всіх українських національних часописів і журналів у вільному світі.

(Продовження буде)

І в доповідях, і в дебатах тоді прозвучали слова журби за молодняцький приріст, який не виявляє серйознішого зацікавлення працею в українській пресі. Це пояснювалося головно фінансовими труднощами української преси, яка, мовляв, не могла конкурувати з іншими професіями. Дехто вбачав у цьому „конфлікт поколінь", мовляв, старші журналісти не дозволяють своїй молоді проявити себе на сторінках їхніх публікацій. На мою думку, були також інші причини, і то порівняно сильні за згадані.

Насамперед, молодь, пройшовши через асиміляційний млин чужої освіти, вже не володіла українською мовою так, щоб могти свобідно читати українські газети, а про оригінальне писання українською мовою, то вже й мало хто з них думав. Подруге, тоді (1960-ті роки) в умовах добробуту нарощувалася т. зв. „нова трудова етика", себто схвалювання схильности працювати якнайменше і мати якнайбільше часу на т. зв. себевиявлення у дозвіллі. Ніхто з молодшого ані старшого поколінь не припускав, що незабаром настануть роки економічних обмежень, що бракуватиме місць праці та що саме тоді в українських видавництвах будуть місця праці, але не буде „готових" українськомовних працівників — і по редакціях, і в друкарнях.

Та поки це сталося, українські редактори й вільні журналісти рік за роком котили свій Сізіфів камінь під українську круту кору. Часописи виходили регулярно і виходять далі, не зважаючи на тривале існування двох окремих спілок журналістів та на постанови їхніх спільних з'їздів.

ЖИТТЯ І ЗНАННЯ

Редагує Лев Яцкевич

Соняшна металюрґія

Сонце — джерело всіх видів енерґії, що ними користуємося на землі, включно з атомною енерґією, яку отримуємо з розпаду матерії. З поступом технології, людина щораз частіше шукає можливости використати безпосередньо енерґію сонця: для огрівання домів, перетвору сонця в електричну енерґію, відсолювання морської води чи для вирощування пари.

Професор Ф. Тромб, з Осередку наукових дослідів у Франції, придумав систему дзеркал, з допомогою яких він використовує енерґію соняшних променів, щоб огрівати металюрґійну піч та для продукції металів і їхніх сплавів.

Ця соняшна металюрґійна піч побудована в 1969 році у Східніх Піринеях, в місцевості Одейльо Фонт Ромо на кордоні Франції та Еспанії, на висоті 1600 метрів понад рівнем моря. Щоб сконцентрувати соняшну енерґію в тій печі використовується 62 соняшні плити-рефлектори, кожний — поверхнею 45 квадратних миль. Ті рефлектори є вмонтовані на обводі п'ятикутника та пов'язані з гідравлічними підіймачами, завданням яких є при допомозі оптично електричної системи стежити за рухом сонця та унапрямлювати їх для оптимального сприймання соняшних променів. Промені відбиті від рефлекторів збираються у великім параболічнім дзеркалі, що становить центральний пункт цілої системи. Диск цього параболічного дзеркала, шириною 54 метри та висотою 40 метрів, складається з 95 тисяч малих, параболічних дзеркалець, які спрямовують соняшні промені до його фокуса (огнища), на висоті 13 метрів на відстані 18 метрів від поверхні головного параболічного дзеркала.

При добрій соняшній погоді, що триває у тій місцевості приблизно 200 днів у кожному році, у фокусі вирощується енерґія, потужністю 1.000 кіловатів та температурі до 3,800 ступенів Цельзія.

Ця енерґія-не тільки дешева, але й чиста, без будьяких домішок з джерела енерґії, які зустрічаються, навіть в електричних печах, не згадуючи вже про доменні печі, опалювані коксом або газом. Великою прикметою цієї металюрґійної печі є те, що соняшна енерґія сконцентрована в одній точці, що дає змогу сплавлювати металі без потреби нагрівання стін печі, що, до речі, становить поважне джерело занечищень сплаву при стандартних методах продукції.

Техніка „Соняшної печі" дозволяє також на теплову обробку металів до приблизно 3,800 ступенів Цельзія в окиснювальній атмосфері повітря, що має велике значення для низки металюрґійних процесів.

Додаткова користь із „Соняшної печі" в Одейльо — можливість стосування „термічних ударів", завдяки механічному влаштуванні, що зміняє параболічність дзеркала шляхом зміни його поверхні вгнутости. Це у висліді, дає змогу зміняти концентрацію соняшних променів та їхню натугу. „Термічні удари" мають велике значення, наприклад, над дослідом міцности космічних кабін, що входять з великою швидкістю до земної атмосфери, різних елементів системи зброї та наслідків ядерних експльозій.

В Осередку наукових дослідів в Одейльо, що є підпорядкований безпосередньо урядові, створено нещодавно, „хемію сонця". Тією назвою охрищено нову методу обробків мінералів та металів, що дає змогу продукувати матеріяли з подивугідними фізичними і механічними прикметами. Наприклад, недавно випродуковано там окиси металів, що не зміняють своїх прикмет навіть після підігрівання їх до температури близько 2,800 ступенів Цельзія. Цю методу стосується також до керамічних продуктів що виявляють надзвичайні прикмети термічні та ізоляційні. Не відомо, чи ті нові керамічні матеріяли не створять нового етапу в розвитку електроенерґетики.

„Соняшна піч" дає також можливість економної обробки рідкісних матеріялів, з високим відсотком металів.

Техніка „хемії сонця" започаткувала також технологію очищування матеріялів для інструментів, відпорних на високі температури, поряд із затриманням їх високоякісних механічних прикмет.

Маючи на увазі такі великі осяги „хемії сонця", ЗСА доручили Франції перевести досліди своїх виробів та одночасно, разом з іншими державами, приступили до побудови власних „соняшних металюрґійних печей".

Іван Боднарук

У СТОРІЧЧЯ НАРОДЖЕННЯ АРХИПА ТЕСЛЕНКА

Дня 28-го червня 1911 року помер від туберкульози, маючи всього 29 років, зацькований царатом талановитий письменник Архип Тесленко. Передчасно загинув від поневіряння і злиднів письменник, про якого можна сказати словами поета:

Він одцвів, не розцвівши,
Серед ранку похмурого дня.

А. Тесленко народився 2-го березня 1882 року в селі Харківцях, Лохвицького повіту на Полтавщині, в сім'ї бідного селянина, що мав аж десятеро дітей, з яких вижило тільки двоє.

Короткий вік А. Тесленка, що жив лише 29 років, із яких чотири роки поневірявся у тюрмах і на засланні, а писав тільки сім років, був шляхом страждань і поневіряння, безперервних арештів, судів, що вкінці зламали його здоров'я і передчасно загнали в могилу. Батько й мати, що ціле життя поневірялись у наймах, всі сили приклали, щоб синові дати освіту. Але розвиненого, цікавого і допитливого хлопця скоро звільнено із школи за його безупинні запитання про причини неправди на землі, про несправедливість і поневолення його народу. Своє перебування в школі зобразив письменник в оповіданні „Школяр", виводячи себе під ім'ям Миколки. Миколка мріяв стати вчителем. Однак важкі матеріяльні обставини й батькова недуга розбили мрії бідняцької родини. Микола став повожатим у жебрака.

Коли Архипа прогнано із школи, почалися для нього роки заробітчанства, праця писаря в канцелярії, у нотаря, на залізниці, спроба вчитися на телеграфіста, наймитування у заможних селян. У часах революції 1905 року він працював на селі, освідомлюючи народ. Його заарештували, але звільнили. Коли революція впала, він мусів переїхати до міста із-за небезпеки нових репресій. Він поселився у Києві, тяжко бідував, наймитував, нічлігом йому були манастирські притулки. Спроба відвідати рідне село закінчилася арештом і засланням у Вологодську, а потім у В'ятську губернії. У 1910 року він повернувся, але вже в наступному році помер у рідному селі Харківцях. Там і похований. Арешти й заслання, етапи, жахливі умови у в'язницях, систематичне голодування підірвали здоров'я. Коли вернувся, мати померла, а Архип лишився у холодній хаті з батьком, безруким калікою. Прогнано його із школи, коли мав 16 літ, і скінчив дві кляси. На цім і скінчилася його освіта. Доповнював її самоосвітою, самотужки.

Восени 1906 року його заарештовано за приналежність до Селянської Спілки. Про страждання, що їх довелося пережити йому в тюрмах і на етапах, можна дізнатися з його автобіографічних творів „На чужині", „В пазурях у людини", „Немає матусі" та інших.

Тесленкова творчість — це яскравий мистецький документ про село в царській імперії. Тесленко відтворив злидні життя, психологію і думи селянина-батрака, з яким особистою долею та ідейно найтісніше був зв'язаний. Його твори мають автобіографічний характер. Вони ніби проказані бідним селянином. Життя і творчість Тесленка можна поділити на три доби. I. Тесленко цікавиться долею заробітчанської молоді й питанням: Як жити? Сюди належать новелі „За пашпортом" і „Хуторяночка", які змальовують два типи заробітчан. II. Перебування в 1904 і 1905 роках у Києві. Нові враження і нові люди мають матеріял до новель „У схимника" й „Любов до ближнього". В них зображено життя манастирів, духовників. Монах і поліцай виганяють селянського парубка з манастирської нічліжки, бо з хворого наймита нічого взяти. III. Роки після заслання, коли письменник смертельно хворий повернувся в село. Безнадійність і жах людини, яка опинилась над могилою, куди її живцем заганяють. Той тернистий шлях автора показують новелі „Немає матусі" і „Поганяй до ями" та повість „Страчене життя", в якій виступає проблема виходу „у люди" через науку.

(Продовження на ст. 3)

МІНІСТЕР ОБОРОНИ Західньої Німеччини Манфред Вернер заявив в інтерв'ю, опублікованому в неділю, 5-го червня, що він погоджується з недавньою заявою секретаря оборони ЗСА Каспара Вайнберґера про те, що Совєтський Союз розмістив ракетні системи з ядерною зброєю в країнах Східньої Европи. Вернер сказав в інтерв'ю західньонімецькому гамбурзькому журналові „Вельт ам Зоннтаґ", що Совєтський Союз має такі системи зброї в країнах Варшавського Пакту „вже давно" і додав, що Москва розробляє тепер нові системи ракет типу СС-21, СС-22 і СС-23 з ядерними боєголовками для розміщення у Східній Европі.

Микола Лівицький

ДЦ УНР В ЕКЗИЛІ МІЖ 1920 І 1940 РОКАМИ

IV.

Проте, Рада Республіки проіснувала лише приблизно півроку. За її існування двічі мінявся склад уряду: на місце голови уряду А. Лівицького прийшов уряд на чолі з Вячеславом Прокоповичем (який був один час головою Уряду ще на українській території), після того головою уряду став Каленик Пилипчук (хоч головну ролю відігравав заступник голови і міністер закордонних справ Андрій Ніковський). На внесення уряду К. Пилипчука Голова Директорії розв'язав Раду Республіки у вересні 1921 року і, вона ніколи не була скликана поновно.

Що було причиною розв'язання Ради Республіки. Насамперед до того спричинилися самі життєві обставини. Фінансові засоби ДЦентру УНР змаліли до мінімуму, а тому неможливо було втримати таку велику установу, якою була Рада Республіки, і виплачувати посольські дієти членам Ради. Люди в пошукуванні заробкової праці почали масово роз'їздитися з Тарнова. Треба було переходити на нові, цим еміґраційні обставини життя. Стали властиво зайвими приймання законів і постійний контроль над діяльністю уряду. Лише невеликий колектив, що на нього складався сам уряд, міг провадити діяльність. Так само часом досить тяжка процедура узгіднювання різних політичних справ поміж численними фракціями Ради ставала гамульцем для поточної праці.

У Тарнівському періоді існування ДЦентру в екзилі ще раз змінився уряд. На початку 1922 року Симон Петлюра іменував новий уряд на чолі знову з Андрієм Лівицьким. Цей уряд з деякими змінами в складі поодиноких міністрів проіснував аж до трагічної смерти Головного Отамана С. Петлюри в травні 1926 року.

За часів Тарнівського періоду відбулася ще одна велика ваги подія: це другий Зимовий Похід або Рейд в листопаді 1921 року на чолі з генералом Юрієм Тютюнником, начальником штабу якого був полковник Ю. Отмарштейн. У цьому рейді взяло участь багато вищих старшин з усіх дивізій Армії УНР, як, наприклад, тодішні полковники М. Шраменко, Сушко і багато інших. Як відомо, цей рейд закінчився цілковитою невдачею і трагедією під Базаром.

У шістдесяту річницю Другого Зимового Походу з'явилися в українській пресі деякі статті, які цілковито неправильно оцінюють цю трагічну подію. На тему Другого Зимового Походу вже багато писалося й вийшла навіть уже давно окрема книжка. Невдачу Походу треба головним чином записати на рахунок таких обставин: пізня пора початку Походу, коли на Україні вже наступили дуже сильні морози; брак зброї, що її сподівалися здобути на території України від ворога; діяльність большевицької розвідки, яка, як стало ясним пізніше, була поінформована про час і навіть місце початку Походу. Але цілком неправильно писав недавно один автор, ніби цілий задум відбуття Походу був згори безнадійний, що всі його учасники знали про повну безвиглядність задуманого проєкту і знали, що йдуть на вірну смерть.

З чисто психологічного боку було б неможливим змусити яких тисячу учасників іти „на вірну смерть", коли на це не було і якоїсь безумовної необхідности. Навпаки, сам провідник Походу ген. Ю. Тютюнник покладав великі надії на успіх акції. Його підбадьорювали відомості про те, що на території України оперують численні повстанські антибольшевицькі відділи (але взимі під час великих морозів, а тому запізнення вирушення в похід стало фатальним). В похід пішло досить багато цивільних осіб, серед них два колишні міністри уряду УНР, внутрішніх справ Михайло Білинський і шляхів Сергій Тимошенко. Це для того, щоб негайно налагоджувати адміністрацію на звільнених від ворога теренах. У перші дні чи тижні, коли відбувався похід, приходили добрі відомості, про що писала чужинецька преса. Настрій серед тих, які залишилися в осідку уряду УНР, Тарнові, чи в таборах інтернованих, був дуже піднесений. Якби генералові Тютюнникові пощастило здобути місто Коростень, з великими складами зброї (на що були нібито всі можливості і лише якісь недотягнення видаваних наказів цьому перешкодили), то може Другий Зимовий Похід якщо і не закінчився б успіхом, то в кожному разі аж не так трагічно і не дійшло б до розстрілу 359-ти Героїв під Базаром.

Очевидно, повна невдача спроби генерала Тютюнника дуже тяжко пригнітила все оточення ДЦентру і приспішило ліквідацію його Тарнівського осередку.

(Продовження буде)

УКРАЇНЦІ! НАШОЮ МЕТОЮ Є ЗАБЕЗПЕЧИТИ В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ СОЮЗІ КОЖНОГО УКРАЇНЦЯ І УКРАЇНКУ, ЯКІ ЖИВУТЬ В АМЕРИЦІ Й КАНАДІ! ЧИ ВИ ВЖЕ ЗАБЕЗПЕЧИЛИСЬ В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДНОМУ СОЮЗІ!

У сторіччя...

(*Продовження зі стор. 2*)

Спершу Тесленко пробував писати вірші, пізніше написав п'єсу, яку М. Кропивницький визнав слабою для сцени, але бачив у ньому талант і порадив продовжувати писати. Тоді письменник почав писати оповідання, зображуючи події із щоденного життя. Його твори хтось назвав „криком серед ночі". В 1904 році поїхав Тесленко з першими оповіданнями до Києва і звернувся там за порадою до „Української книгарні", бо хотів знати, чого варті його твори („Син", „За пашпортом" і „Хуторяночка"). Познайомився з Єфремовим і той обіцяв їх надрукувати. Але з різних причин ті твори надруковано аж 1906 року в „Новій Громаді".

В оповіданні „У схимника" зобразив автор сумну жінку, що прийшла до схимника з проханням молитви для її сина, якого побила поліція. Довідавшись, що побито хлопця за виступ проти влади, чернець скартав матір. Бездушне ставлення до людини зображено в новелі „Любов до ближнього", де знищеного хворобою наймита виганяють з манастирського приюту, бо він не має чим заплатити за нічліг. „Поганяй до ями" описує авторове дитинство і мрії про здобуття освіти, які розбиваються в зударі з жорстокою дійсністю.

Ось уривок з тієї новелі: „Бідний батько, бідна матуся! Як це їм дивитися на мене змарнілого, хворого? Скільки вони вже дітей поховали, повиряджали на той світ! Голод, холод. Хотіли, щоб хоч я вже жив, на мене надіялися. Було вже й позичать грошенят та й чобітки й жупан мені справлять. А йду в школу, то й олійки й рибки мені. А підріс, оддали це й у більшу школу мене. Хотіли у люди вивести мене. — Учися — кажуть було — учися, щоб хоч ти, як ми, не страждав, не скитався на поденщині.— І вчуся було. Іноді як напишу „сочиненіє", чи вірш, то вчитель: — З тебе люди будуть — було всміхнеться до мене. Так радію було. Життя таким гарним уявляю собі. І цю, і ту школу кінчати думаю, і цим і тим бачу себе. Та дарма!"

Отець завідуючий переслідував хлопця, давав йому лихі оцінки, „щоб не мудрував дуже", а вкінці вигнав його із школи. А далі автор каже: „Прощався я з школою. Жаль було. Мав кінчати того року. — Оце вчивсь! — почав батько мені — Що ж тепер?.. Я ж задовжився на тебе! Служити йди, на заробітки ступай!

Як бачимо, для творів Тесленка характерна любов до трудової людини, простота й невимушеність розповіді. Він із особливою силою зворушливо малює постаті дітей і переживання персонажів своїх оповідань.

Свято Героїв в Кергонксоні

Кергонксон, Н.Й., (О.В.)- Помимо поганої погоди, понад сімдесят громадян Кергонксону та десяток сеньйорів УНСоюзу, що прибули на з'їзд на „Союзівку", взяли участь у Святі Героїв, що відбулося у церковній залі церкви Пресвятої Трійці тут, у неділю, 29-го травня ц.р.. Свято відкрив голова Об'єднання Українців Кергонксону д-р Олег Волянський, привітав присутніх та представив промовця, відомого і заслуженого журналіста та громадського діяча ред. Івана Кедрина- Рудницького. Редактор І. Кедрин з питомою йому ясністю та логікою порушив справу визвольних змагань з перспективи 64-ох років. Він ствердив факт, що нам не бракувало героїв, себто людей, що добровільно йшли на смерть за ідею. Сюди він зачислив героїв з-під Крут і Базару, Ольгу Бесараб, Олену Телігу і численних безіменних. На жаль, на його думку, наш народ у своїй масі не був готовий боронити своєї держави із зброєю в руках. Ред. Кедрин уважає, що у нас колись були далекоглядні державні мужі, лідери, як наприклад, гетьман Виговський, що старався творити протимосковський фронт разом із Польщею, але не мав зрозуміння і підтримки у народі.

На думку промовця, такими лідерами були Петлюра, Коновалець і Бандера, і тому він вважає, що назвати їх тільки героями—це неправильно, бо вони є більше ніж герої.

Тепер, на еміграції, ми не лише не маємо „лідерів", але навіть колективного проводу,—сказав прелеґент, але він вірить, що колись таки завалиться російська імперія так, як завалилися всі інші, і ми все ж таки будемо мати свою державу.

Присутні повстанням з місць та довготривалими оплесками вшанували ред. Івана Кедрина за глибоку доповідь.

Після доповіді д-р Микола Барусевич відчитав вміло короткий спомин учасника визвольних змагань проф. Михайла Васькова, котрий з огляду на стан здоров'я не міг сам прибути на свято.

Відтак місцевий хор під батутою д-ра О. Волянського проспівав пісні: „Ой, горе тій чайці", муз. Миколи Леонтовича, та „Наш стяг"—муз. Андрія Гнатишина. Люба Потічна відчитала уривок „Останній бій" з книжки „Її регіт не лякав" Евстахія Загачевського, де живо описана геройська боротьба Дивізії „Галичина" проти червоної армії. Проф. Андрій Баранник прочитав присвячений Симонові Петлюрі вірш Євгена Маланюка „25 травня 1926"; Ліза Яців продеклямувала вірш Василя Пачовського „Гимн безсмертної Батави".

На кінець хор „Золотий Гомін" відспівав пісню „Зірвалася хуртовина" муз. Василя Витвицького, та „За рідний край", муз. Романа Купчинського.

Національним гимном закінчено це добре підготовлене й успішне свято.

Хореограф...

(*Продовження зі стор. 1*)

скавиця", „Громовиця" і „Сонечко". Вони вивели перед глядачами „Лісову фантазію" в першій частині концерту і „Стилеві та народні танці всіх частин України" — в другій. Особливо було приємно маестрі Ромі Приймі-Богачевській, що танцююче Чикаґо присвятило їхній гостинний виступ в Ню Йорку їй особисто, і тому їй трішки сумно, що так мало людей прийшло на знамениту імпрезу. Це і препогана погода тоді (було страшна злива 24-го квітня", якраз у день виступу) і мабуть не зовсім добре зорганізоване розповсюдження квитків, реклями, та інші причини, що склалися на незацікавлення ширшої публіки концертом. Це все треба буде брати під увагу в наступних плянованих великих виступах, — казала гостя в редакції, — треба „більшого попертя нашого громадянства і більшої уваги для мистецьких груп і мистців-одиниць. Охоча молодь є, фахівці є — бракує зрозуміння нашого загалу".

І ось, щоб з охочої молоді, про яку згадала Р. Прийма-Богачевська, були справжні фахівці народного укранського балету, існує вже 19 років її школа. А для ще кращого більш інтенсивного навчання (на трьох рівнях, від початківців до заавансованих) використовує хореограф і педагог Р. Прийма-Богачевська літній час, коли молодь і діти мають вакації від шкіл. Тоді можна дуже сконденсовано провадити навчання клясичного танку й народного українського та стилізованого, і успіхи з таких двотижневих чи тритижневих зусиль є просто гідні подиву, що і підтверджує досвід восьми років, відколи триває її літня школа. Цього року перший Танцювальний табір і „Воркшоп" триватиме три тижні, від 26-го червня до 16-го липня, для заавансованих танцюристів віком від 15 років життя і вгору; для початківців, у віці від семи років до 13-го року життя, табір буде від 24-го липня до 6-го серпня. Для танцюристів середнього рівня табір триватиме від 7-го серпня до 20 серпня, і сюди приймаються танцюристи від 10-ти до 16-ти років життя. Ромі Приймі-Богачевській цього літа допомагатимуть такі знамениті учителі танку, як Валентина Переяславець, Джан Тарас, Тарас Кальба і Ярослав Клунь. Теж Ріккі Вацко буде асистентом для найстарших, а Роксана Пилипчак з Чікаґо, молода інструкторка танцю, працюватиме з таборовиками середнього рівня. Бажаючі повинні зголошуватися вже заздалегідь на адресу: Ukranian Dance Camp and Workshop, c/o Roma Pryma-Bohachevsky, 523 East 14th Street, Apt. 3 B, New York City, N.Y. 10009; tel.: (212) 677-7187.

З ентузіязмом і життєрадісністю, які можна тільки подивляти, розповіла Р. Прийма-Богачевська про успішний дводенний „Мистецький і Танечний Фестиваль Манітоби", 7 і 8-го травня цього року, в Канаді, де вона була „суддею" і інструктором разом ще з трьома відомими хореографами з Північної Америки. Пробула Р. Прийма-Богачевська у Вінніпегу, Канаді, цілий тиждень, бо навчала там кілька груп танцюристів. Приємно їй підкреслити, що в Канаді, як і в Чикаґо, хлопці і молоді чоловіки не стороняться від зайнять танцем. Там, наприклад, танцюють молоді професіоналісти, а вік учасників ансамблів є від 16-го року життя до 35-го. Так є по всіх сливе осередках нашого скупчення, де „є в що руки замісити", за винятком Ню Йорку. І тут, у Ню Йорку й околиці, треба б було якось заохотити хлоп'яче і юнацьке населення більш цікавитися танцем і власною участю в ньому. Справді це цікавий феномен — в Ню Йорку обмаль танцюристів для чоловічих ролей. Таку річ тяжко пояснити і шкода велика, що якраз так є, „бо хлопці в українському народному танковому епосі мають властиво найбільшу ролю", — каже Р. Прийма- Богачевська. Але тим більше задоволена Р. Прийма-Богачевська з тих своїх студентів, що виявили і виявляють ентузіязм для танку, бож вони стають тоді причасниками „глибоких народних мистецьких джерел, їм відкривається чар українського танцю, як і чар інших мистецьких народних рідних виявів, які збагачують душу учасника і глядача і знайомлять одноразово з незабутньою країною їхніх батьків чи дідів, зберігаючи молоді покоління від асиміляції".

Рома Прийма-Богачевська любить свою працю, свою професію, що є і була її покликанням. Вона ніколи не жалкує, що пішла в цю ділянку, а навпаки — в її житті і, наповненому танцем, що розпочала його ще 8-річною дівчинкою, так багато надхненних моментів, що коли б довелося їй знову починати свою кар'єру, вона б повторила те саме.

Для танцю-балету варто жити. Вона любить свій фах, своїх учнів—своїх „дітей", яких пройшло через її школи вже хіба п'ять - шість соток, пам'ятає їх, ніколи не забуваючи. І радіє тим, що має їх, учнів, чимало і тепер. Навчає Р. Прийма-Богачевська, як сказано, в Ню Йорку, в Олбані, в Гемпстеді, як ще недавно в Озон Парку чи в Ню Джерзі. Часто їде на гостинний інструктаж до інших міст Північної Америки, чи це буде згаданий Вінніпеґ, Ванкувер, Чикаґо, Філядельфія, Вашінґтон чи Клівленд та інші. Так буде і цього літа. Аж не віриться, що її танечна кар'єра триває 40 років, така ще молода, гарна, ґраціозна пані Рома, яка ще кільканадцять років тому була окрасою найкращих сцен Европи, Канади й Америки. І це про неї писала захоплено професійна театральна й балетна критика, що кращих рецензій годі знайти. Всі рецензенти підкреслювали її великий талант, особистий чар, незвичайну красу обличчя й усієї постаті, шляхетну поведінку, бездоганний смак і її високу культуру особисту і сценічу. Чимало з цих рис вміє наш незрівняний хореограф-педагог передати своїм ученицям, які після довшої праці в її школі стають „малими принцесами", безпомилково переймаючи в своєї учительки вміння триматися у житті й на сцені з гідністю, достоїнством. Її учнів можна відразу пізнати по передусім „повній виразу грі рамен і рук"... „по інтенсивному виразі тіла й мімічної гри... по бездоганній клясиці в народному танці", власне — пізнати на підставі тих характеристик, які ще недавно захоплювали глядача в ній самій, незрівнянній танечниці, Українській Терпсіхорі. В артизмі Роми Прийми є тільки високе мистецтво і є „в ньому щось від місії, яку вона виконує з великим почуттям відповідальности", — як писав ще в паризькому „Українському слові" у свій час св.п. інж. Дмитро Андрієвський. Цю місію — служити Україні мистецтвом — взяла вона від своїх Батьків — св.п. Іванни Приймової та батька Лікаря-громадянина д-ра Остапа Прийми, якого втратила ще дитиною. Цей високий патріотизм і покликання винесла вона з дому її діда священика, „де почалася - як вона каже - моя вічна любов до українського танцю, до української Культури".

Пластуни відзначили 75-річчя свого чільного проводника

Начальний Пластун Юрій Старосольський (зліва) по-пластовому ґратулює пл. сеніорові Ярові Гладкому.

У суботу, 21-го травня ц.р., в приміщеннях Союзівки пластуни ЗСА з'їхалися з усіх усюдів, щоб спільно вшанували 75-річчя пл. сеніора Яра Гладкого, який цілі десятиріччя провадив пластову організацію під час її леґальної і нелеґальної дій, та був співосновником славного куреня старших пластунів „Чорноморці", що поставили собі за завдання пропаґувати серед української молоді водне пластування та традиції української фльоти на Чорному морі.

До сьогоднішнього дня пл. сен. Яро Гладкий є головою Чорноморської Ради, яка провадить усіх членів куренів „Чорноморців" і „Чорноморських Хвиль"; відомий він під псевдонімом „Оріон". Саме його друзі „Черноморці" були ініціяторами вшанування пл. сен. Я. Гладкого із його 75-річчям та перевели це у виїмково дружній пластовій формі.

125 пластунів-сеніорів з родинами із куреня „Чорноморці", старші пластуни із того самого куреня, представниці „Чорноморських Хвиль", представники різних куренів, в тому велика група т. зв. ватаги „Бурлаків", представники поодиноких пластових станиць та довголітні друзі-пластуни засіли до святочної вечері.

За окремим столом зайняла місце родина пл. сен. Я. Гладкого, а за почесним столом, крім Ювілята, були о. Т.Лещишин, капелян куренів „Чорноморці", Начальний Пластун Юрій Старосольський, представники головного пластового проводу і крайової пластової старшини в ЗСА. Господарем імпрези та її головним організатором був пл. сен. д-р Орест Гаврилюк, курінний УПС „Чорноморці", а святочною вечерею провадив пл. сен. Любомир Гевко. Він представив усіх учасників почесного стола, а зокрема пл. сен. Яра Гладкого і вміло з легким гумором та щирою теплотою проводив програму.

Кульмінаційною точкою її було надання пл. сен. Я. Гладкому відзначення св. Юрія в золоті, яке перевів Начальний Пластун. При тому він ствердив, що це найвище пластове відзначення вже дуже давно повинно було бути признане пл. сен. Я. Гладкому, який був на протязі стількох років духовним і фактичним провідником Українського Пласту, очолюючи його у різних фазах, зокрема протягом цілого часу дії тайного Пласту. Тому в переконанні Начального Пластуна Ю. Старосольського, Ювілят—це Пласт і перед ним він може тільки стати „на струнко", передаючи пластовий привіт.

Цей повний символіки акт прийняли присутні з особливим зворушенням, як також опісля вручення Я.Гладкому образу св. Юрія кисти мистця „Чорноморця" пл. сен. Юрія Козака, що його провів в імені усіх „Чорноморців" пл. сен. О. Гаврилюк.

Серед численних письмових привітів пл. сен. Л.Гевко відчитав перший привіт— від Блаженнішого Патріярха Йосифа, в якому підкреслено саме цю величезну ролю в розвої і вдержанні пластової організації, яку відіграв пл. сен. Я. Гладкий. Усно з привітами виступили: голова Головної Пластової Ради пл. сен. Тарас Дурбак, голова Головної Пластової Булави пл. сен. Любомир Романків, голова Пластового Сеніорату пл. сен. Василь Мочула і голова Крайової Пластової Старшини в ЗСА пл. сен. Евстахія Гойдиш. Віршований привіт від пластунів сеніорів куреня „Бурлаки", які в своїх початках мали пл. сен. Я. Гладкого як виховника і дорадника та зберегли до нього особливе відношення, прочитав пл. сен. Юрій Купчинський.

Під час вечора висвітлено ряд прозірок із пластування Ювілята від початків у юнацькому гуртку в гімназії у Перемишлі, до яких давав вичерпні пояснення один із довголітніх щирих друзів пл. сен. Я.Гладкого, пл. сен. Роман Рогожа.

Вкінці коротко і змістовно промовив Я. Гладкий, який сказав, що тим святом покладено на нього завеликий тягар заслуг для Українського Пласту. Він уважає себе лише громозводом, а загал пластових провідників був громом, енерґією і світлом для пластової організації. Тому він ділить заслуги, приписані йому, із сотнями тих усіх, що були пластовими провідниками, бо без них Пласт не перетривав би усі „бурі і негоди"; розв'язання, війни, переселення і не мав би таких дальших можливостей зберегти себе, як сьогодні має. І саме тому салют, який йому складають тепер з нагоди його 75-річчя, а також тих довгих років праці для Пласту, він передає усім пластовим провідникам від найстаршого до наймолодшого виховника новацького рою.

Многоліття, чорноморський гимн і молитва закінчили цей виїмковий вечір, яким пластуни бажали бодай частинно сплатити свій борг подяки Я.Гладкому—Оріонові, який стільки сотень пластунів провадив завжди незмінним прямим шляхом до Великої Мети.

О. К.

П'ЯТЬ ОБОРОНЦІВ незалежности Пуерто Ріко дістали присуд по три роки в'язниці за те, що відмовилися зізнавати перед федеральним судом у справі терористичних нападів групи пуерторіканських націоналістів.

Ділимося сумною вісткою з Приятелями і Знайомими, що в ніділю, 5-го червня 1983 р. упокоїлася в Бозі, на 56 р. життя у Філядельфії, Па. моя Найдорожча Дружина

бл. п.

ВІРА ЯКИВИЧ

ПАРАСТАС — у четвер, 9-го червня 1983 р. о год. 7-ій веч. в похоронному заведенні Насевичів при Френклін і Бравн вул. у Філядельфії, Па.

ПОХОРОН — в п'ятницю, 10-го червня 1983 р. о год. 10:00 рано в катедрі Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії, а звідтам на український католицький цвинтар у Факс Чейсі, Па.

Горем прибитий

муж — ТАРАС

У роковини Великого голоду

Цього року українська спільнота у вільному світі відмічує 50-річчя штучного голоду в Україні, яким Москва хотіла остаточно зламати опір поневоленого українського народу, а водночас підірвати саму базу біологічного існування України. Злочинний геноцид переведено із мовчазною згодою тодішнього т.зв. культурного світу.

50 років тому преса західнього світу відмовлялася друкувати кореспонденції та звідомлення навіть своїх журналістів, які інформували про голод, зате радо давала на своїх сторінках місце тим кореспондентам, які заперечували голод в Україні та писали те, що було для Москви вигідно.

Мільйони українських селян гинули з голоду в найжахливішому голодоморі XX століття, що його могло зазнати людство в мирних часах. Згідно з підрахунком, під час штучного голоду в Україні в 1932-33 роках загинуло понад сім мільйонів українців, тобто більш як 20 відсотків українського населення.

Ще й тепер, 50 років після цього жахливого злочину, Москва мовчанкою збуває свою відповідальність за цей геноцид. Ті, що винищували український нарід голодом, сьогодні виступають облудно як миролюбці, а рівночасно всі свої сили скеровують на те, щоб „дігнати й перегнати західній світ" в озброєнні.

ІСНО, як координаційний центр націоналістичних об'єднань і товариств у західньому світі, звертається до всіх своїх складових організацій та усного свого членства, щоб вони гідно й масово відмітили ці жахливі роковини геноциду Москви, виконаного над безборонним українським населенням в 1932-33 роках, та активно включилися в працю для вшанування пам'яті жертв Великого голоду в Україні загально-громадських комітетів у всіх країнах поселення.

Віримо, що в обличчі голодної смерти мільйонів українського населення всі українські організації у вільному світі спільно відмітять 50-ті роковини.

Будь-які розходження, політичного, релігійного чи територіяльного напрямку, будь-яке розбиття у відзначуванні тих самих роковин буде лише сплямленням цієї жахливої події, а одночасно доказом нашої незрілости.

Визначаючи примати національної єдности і солідарности та схиляючи голови перед мільйонами невинних жертв, система ІСНО від себе докладе усіх зусиль, що ці роковини були достойно і величаво відзначені. Закликаємо все наше членство зробити всі можливі заходи, щоб про цей український Голокост довідався тепер увесь волелюбний світ, який стоїть сьогодні перед тією самою загрозою, перед якою українська нація стояла 65 років тому.

червень 1983 **Світова Координаційна Рада ІСНО**

ПІСЛЯ ПРОСЛІДЖЕННЯ 11-ох випадків саботажів у нуклеарних станціях ЗСА від 1980 року, стверджено, що такі саботажі в більшості переводять робітники тих фабрик, яких звільнено з праці, а не посторонні люди.

Соборні дні в Англії

Від 20-го до 31-го травня перебував в Англії Блаженніший Владика Митрополит Мстислав. Час від 21-го до 26-го травня був використаний на підготовчу працю до 6-го Собору Української Автокефальної Православної Церкви на поселеннях, що був визначений на 27-29 травня. До Англії Владика прибув у супроводі студента Свято-Софійської Семінарії протодиякона Юрія Галиці.

В неділя, 22-го травня, Митрополит Мстислав відправив архиєрейським чином Св. Літургію в катедрі Св. Преображення в Лондоні. Сослужили йому настоятель катедри протопресвітер М. Галиця, ігумен В. Дідович та протодиякон Ю. Галиця. Під час Малого входу Владика Митрополит возвів в сан архимандрита ігумена Володимира Дідовича, а ченця і протодиякона Іоана (француз) в ієродиякона. З огляду на сповнення 50-ліття священичого служення протопресвітера Палладія Дубицького, Владика благословив його на ношення двох наперсних хрестів, себто обдарував його найвищою нагородою, яку передбачено для одружених священиків.

Соборні діяння були започатковані відправою Св. Літургії 27-го травня. Під час цієї Служби Божої, яку відправив голова Консисторії УАПЦ в Австралії протопресвітер О. Пігулевський, духовенство і світські делегати на Собор приступили до Свв. Сповіді й Причастя. Після короткого сніданку, що його приготувало катедральне Сестрицтво, та відспівання учасниками Собору молитви-прохання про зшестя Св. Духа на учасників Собору Владика Митрополит поблагословив відкриття Собору.

Програма Собору передбачала вислухання справоздань керуючих Митрополією й епархіяльними установами УАП Церкви у вільному світі та трьох доповідей, а саме: Митрополита Мстислава про сучасний стан і потреби УАП Церкви в діяспорі; заступника ректора Українського Вільного Університету проф. д-ра З. Соколюка про автокефалію, та професора Паризького університету д-ра А. Жуковського про те, що вже зроблено для відзначення 1000-ліття хрищення Руси-України. Найбільше часу було зужито на перегляд дотеперішнього статуту УАП Церкви у вільному світі та внесення до нього необхідних додатків і поправок. Одною із постанов являється схвалення поділу організаційної структури УАП Церкви у вільному світі на чотири церковні провінції-епархії: Західньоевропейську, з катедрою в Парижі; Великобританську з катедрою в Лондоні; Австралійську з катедрою у Сіднею та Південноамериканську. Закінчено соборне діяння схваленням постанов і резолюцій, на чоло яких треба поставити піднесення Єпископа Анатолія до сану Архиєпископа Західньоевропейського, а архимандрита Володимира до сану єпископа Лондонського.

Соборною архиєрейською Св. Літургією та Молебнем подяки закінчено 6-ий Собор УАП Церкви поза межами батьківщини сущої. Незабутньою згадкою про цей Собор залишиться хіротонія у єпископа архимандрита Володимира Дідовича, яку, згідно з соборною постановою, довершили Владики Митрополит Мстислав і Архиєпископ Анатолій. Після відспівання „Святий Боже", Владика Мстислав і Анатолій підвели нареченого до Св. Престолу, перед яким архимандрит Володимир опустився на коліна. Під безперервний спів „Господи, помилуй", духовенства у вівтарі, а хору і людей у церкві, Митрополит відчитував сакраментальні молитви, випрошуючи у Всевишнього, щоб благодать Святого Духа зійшла на нареченого в єпископа побожного архимандрита Володимира. Решту Св. Літургії й Молебень подяки за успішний і творчий перебіг Собору очолювали три Владики — Митрополит Мстислав, Архиєпископ Анатолій і Єпископ Володимир.

Після Молебня, очолена владиками і священиками процесія вирушила до хреста-пам'ятника, що його українці Англії поставили на площі перед катедрою, для вшанування жертв Великого голоду. На прихід церковної процесії очікувала вже велика громада, що з'їхалася і злетілась не тільки з усіх кінців Англій, але багатьох країн Західньої Европи.

Перед довершенням чину посвячення хреста Митрополит Мстислав звернувся до зібраних зі закликом до щирої молитви за душі мучеників і страдників українських, життя яких 50 років тому прикоротив Великий голод, до якого свідомо довела Москва, здійснюючи своє відвічне стремління — знищити український народ та його тисячолітні культурні надбання. Після посвячення хреста, зворушливе і повне глибокого змісту слово виголосила представниця Громадського комітету вшанування жертв Великого голоду Ірена Терлецька, а представники молоді і громадських організацій поклали у стіп хреста китиці весняних квітів. Цю зворушливу жалобну урочистість оздобив своїм величним співом хор української православної парафії з Олдгаму.

Христя Панянська

ЛОНДОН ВІДЗНАЧИВ 85—ЛІТТЯ ЖИТТЯ МИТРОПОЛИТА МСТИСЛАВА

Багату на різні події неділю, 29-го травня, закінчено було ще одною імпрезою, а саме: парафіяльна управа і Сестрицтво катедри Св. Преображення в Лондоні влаштували в інтернаціональному Гілтон готелі святкову трапезу на честь Блаженнішого Митрополита Мстислава, бажаючи цим відзначити 85-ліття з дня народження Митрополита. Господарем цієї трапези був протопресвітер П. Дубицький з Мюнхену. Вітали Владику з ювілеєм священики та представники парафій і громадських установ.

Обід закінчено концертом хору парафії з Олдгаму. Зворушливим словом подякував Владика священикам, представникам парафій і громадських установ та господарям трапези за щедру гостинність і добрі побажання. Окрему подяку Владика склав Сестрицтву катедри Преосв. Преображення в Лондоні за його безперебійну активність і щиру працю на добро нашої Св. Церкви в Англії.

о.Ю

Св. п. інж. Богдан Бемко

Мій брат Богдан з професії інженер-хемік, із замилування співець і співтворець. Тридцять років тому він прибув на вільну землю Вашінґтона. І може за кілька місяців, на новий рік, з нагоди Маланки в Елизабеті, Н. Дж., він вітав присутніх традиційним побажанням „сійся родися..." У вухах і серцях новоприбулих стелилися ті вітання спогадами далекої батьківщини. Вона ще більше зблизилася до нас, коли ґурток співаків, усі в народних свитах, під проводом Богдана Бемка заспівав „Добрий вечір тобі...". Давня коляда в новому світі. Це був, мабуть, початок нових ідей, сміливого задуму: створити тут співочий квартет. Нехай пісня дзвенить на новопосіллі. І, може, мріяв тоді Богдан про перегармонізування деяких наших чудових мелодій на „тутешній лад". Чому ж би то на „тутешній"? По-простому тому, що тутешні „бойси" відвикли від нашого співу на старий лад. Їм треба дати щось, щоб було і наше, і нове.

І наше, „і нове" за якийсь час, після наполегливої праці, дала нам зорганізована Богданом „Каравана". І підбір пісень і їх виконання були гарні. Згадати б хоче попурі, що зачинається „...бо війна війною", або пісня „...про наш Львів". Тоді в „Каравані" співала і дружина Богдана, Іванка. Але всьому приходить кінець. Минулась і „Каравана".

Десять років тому Богдан опинився у соняшній Фльориді. Спочатку гадали ми, що „Данцьо", такий активний тут працівник на полі пісенної культури, член і соліст нюаркської „Трембіти" елизабетського „Бояна", диригент „Каравани", що так багато часу присвячував гармонізації пісень для „Каравани" (він завжди підкреслював, що не „компонує", тільки „гармонізує"), хіба піде на „емеритуру", тобто подастся на „внутрішню еміґрацію".

Але Данцьо залишився Данцьом. У Сейнт Пітербурзі він зразу знайшов багато „молодих" (хоч Фльорида—це стейт емеритів), щоб зорганізувати хор, спричинитись до основання Українсько-Американського Культурного Товариства, щоб пожвавити та „поставити на ноги" місцевий танцювальний гурток. Здається, завершенням його культурної діяльности стало зорганізовання і успішне ведення Міжетнічного хору міста, що виконував пісні 43-ох етнічних груп. Між, іншим, чудово виходила у них пісня „Туман хвилями лягає.."

І подумати тільки, крім Богдана, диригента, в хорі (40 співаків) були тільки два українці. Впровадження українських пісень у репертуар цього хору Богдан уважав за цілком нормальне явище. Нашої пісні, казав він, не треба і не можна замикати в ґетто. Хіба найбільше були задоволені з цього американські „бойси" українського походження, до яких Богдан відчував щиру симпатію, бож „хіба у них не б'ється наше серце?"

Але в соняшній Фльориді ще одне, як то кажуть, „вилізло шило з мішка". Богдан був внуком дяка. Одного разу, давним-давно, коли Богдан відвідав діда, Даньцьо проспівав йому ціле „Плотію уснув..." Дідо був захоплений: „...та ж ти, небоже, будеш ще ліпшим дяком, як я..." Тітка, яка була з нами, запротестувала: „Богдан ходить до школи... він буде священиком". „Ой, доню,—відповів дідо,- та чи ти думаєш, що ми обійдемося без дяків? Хіба в церкві орґани поставимо, чи що". Пізніше Данцьо (в той час 11-літній) запитав мене, „старшого брата", чи „направду, дяки такі важливі"

Але тут, у прибраній батьківщині, погляд Богдана скристалізувався. Він зрозумів, що тут роля рідної Церкви в житті нашої національної спільноти навіть ще більша, ніж це бувало століттями вдома під сонцем України. А разом з цим і роля дяків, диригентів церковних хорів без порівнення більша. Ми по деяких наших церквах „даємо концерти" але часто при тому ґубимо нашу церковно-музичну традицію. Там, вдома, ми мали щонайменше однорічну школу дяків. Отже слід це зробити і тут: подбати про вищі курси для талановитих і охочих кандидатів не тільки на диригентів церковних хорів, але і „просто" дяків. Богдан не раз говорив про це зі знайомими, зокрема з донею Христиною, яка закінчила музичні студії.

Не так то давно, коли розмова зійшла на хоровий спів, властиво на спів церковних хорів, Христя спитала батька, чи говорив він про це з „компетентними чинниками". Властиво ні,—відповів Богдан,—але це треба почати при найближчій нагоді. Нагода не прийшла і вже не прийде...

Напередодні Панахиди донька піднесла ідею померлого батька: створити постійний фонд для вишколу дяків і диригентів церковних хорів. Обмінявшись думками з рідними і друзями св. п. Богдана, вирішено приступити до організації такого фонду ім. Богдана Бемка. Початок зроблено, під час поминок присутні склали на цей фонд понад 700 дол. Співмешканці Богдана зі Сейнт Петербургу зібрали на цю ціль понад 6,000 дол. Дальші пожертви приходять. Фондом буде відати Кураторія, що до неї запрошено: о. Тараса Лончину, Христину Бемко, мґра Мирона Пінковського й інж. Романа Цигана.

Подаючи це до відома ширшого громадянства, зокрема до колишніх друзів покійного Богдана, і всіх тих, хто вважає, що вишкіл дяків і диригентів церковних хорів заслуговує тут на якнайширшу підтримку, прохаємо пересилати свої пожертви на адресу: Bogdan V. Bemko Memorial Fund. Self-Reliance FCD, Elizabeth c/o Ms. Christine Bemko, 109 Betford Ave, Cranford, N. J. 07016, або безпосередньо до Bohdan V. Bemko Memorial Fund, Self Reliance Fed. Credit Union, 735 Vernon Ave., Kenilworth, N. J. 07033, Acc. 421.

Лев Бемко

Неприбуткові...

(Продовження зі стор. 1)

передвиборчу кампанію на пост губернатора стейту і „поховав" рапорт Шварца.

Але якраз у березні цього року заступниця посадника Керол Беллямі скритикувала податкову політику Кача і закликала посадника опублікувати рапорт Шварца. Цей рапорт пропонує цілковиту зміну в підході посадника до неприбуткових організацій міста і більшість з них, мабуть, матимуть скасовані на них накладені в останніх двох роках податки. Для переслухань, які заплановані на 16-го і 17-го цього місяця, зорганізувалися ці два комітети. Один, про який написано вище, і другий — Комітет для збереження мистецтва і освіти в Ню Йорку. На чолі його став Мартин Сігал, голова Лінкольн-Центру і Центру культурної допомоги Ню Йорку. Комісія Шварца рекомендує, щоб УВАН була вирізнена і позбавлена міських податків. Справа УІА не зовсім ясна: той факт, що УІА міститься на престижевій П'ятій Авеню теж щось означає за засадою, що з того реальностевого об'єкту можна б було „від багатої організації" дістати добрі гроші для каси міста. Тому справа податку Інституту тяжча, як податкова ситуація УВАН.

Члени УІА твердять, що є надія на позитивне полагодження прохання УІА до міста про знесення податку, тим більше, що у звітному часі, два останні роки, Інститут розгорнув дуже многогранну діяльність якраз такого порядку, які вимагаються в податкових напрямних посадника. Різні курси, акредитовані Гантер коледжем, в УІА дали нагоду 250 студентам поглибити свої знання з відповідних ділянок науки; так само УІА має програми для сеньйорів-громадян. В цій ділянці особливо заслужилася відома діячка Лідія Савойка.

УІА асоційований із УНІГУ та з Колюмбійським університетом, має цікаві виставки, лекції, імпрези, фільми та дбає про підготовку до натуралізаційних процедур тих, що недавно приїхали до цієї країни на постійне поселення звідусіль зі світу. „Ми маємо дуже добрий рекорд щодо освітньо-культурної діяльности: мова, історія, література, англійська мова і натуралізаційні предмети для всіх, не тільки українців. Ми займаємося сеньйорами, даємо стипендії, подарували 'крісло' в шпиталь тощо", — інформував віцепрезидент. Ця харитативна праця і освітня, якщо б її не виконав УІА, падала б на саме місто, і це дає віру в кінцеву перемогу в цьому „податковому позові" УІА з містом.

Р. Реґен...

(Продовження зі стор. 1)

також сказав, що існує „нове відчуття партнерства" в Атлантичному союзі та „новий дух двопартійности" в Конґресі.

„Існує більше, ніж один шлях досягнення наших цілей більшої стабільности при зменшених рівнях озброєнь", — заявив Президент і підкреслив, що він уповноважив американську делеґацію на переговорах використати більше „гнучкости для дослідження всіх відповідних способів і шляхів для досягнення наших цілей".

Далі Президент висловився з надією на совєтську взаємність, заявивши: „Я щиро надіюся, що Совєтський Союз відповість належною гнучкістю".

Вступайте в члени УНСоюзу!

В СТЕЙТІ КОННЕКТИКАТ піднесуть кари для п'яних водіїв автомобілів рішенням стейтової леґіслятури, яка переголосувала підвищення кар голосами 130 за і 11 проти. Це ще один доказ, як публічна опінія станула гостро проти п'яних, що сідають за керівниці авт та ширять знищення і смерть.

РАДІОАКТИВНІ ВІДПАДКИ з дослідів над атомовою бомбою в часі Другої світової війни занечистили півмілевий струмок і побережжя недалеко ріки Помптон у Вейні, Ню Джерзі. Члени Комісії для перевірки нуклеарної енерґії запевняють, однак, що ті випадки не є шкідливі для довкілля.

ВІЙСЬКОВІ ТА ПОЛІЦІЙНІ джерела Перу повідомляють, що понад 4,000 урядового війська розпочали наступ на приблизно 2,000 лівих партизанів, які називають себе „Світлий шлях" і виступають проти трьохрічного демократичного уряду президента Фернандо Беляунде Террі та борються за встановлення фанатичного взірця комунізму, подібного до камбоджійського комунізму Поль Пота. Військові повідомлення говорять, що лише цього року в боях загинуло 854 особи, приблизно 600 партизанів і лише 50 вояків урядових частин. Жертвами боїв між партизанами і урядовими військами дуже часто падуть невинні безборонні селяни.

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН зустрівся у вівторок, 7-го червня у Вашінґтоні з президентом Берега Слонової Кости Феліксом Гуфует-Буані та обговорив з ним економічні проблеми і політичне положення в Африці. Президент Гуфуа-Буані вже третій раз відвідує ЗСА від того часу, як він став президентом після здобуття незалежности Берегом Слонової Кости від Франції в 1960 році. Під час привітальної церемонії президент Роналд Реґен віддав належне признання президентові Гуфуа-Буані за його заслуги в перетворенні своєї країни „в одну із найбагатших країн Африки".

СЕНАТОР ФРЕНК К. ЛОТЕНБЕРҐ з Ню Джерзі, який став мільйонером заложивши підприємство для зберігання інформацій при допомозі компютерів, остерігає у своїй першій промові у Сенаті, що компютери створять новий тип убогих людей. Це ті, які через брак фондів не будуть вміти вживати компютери так, як це роблять заможні люди. Тому він уважає, що компютери в кожній школі в ЗСА це конечність така, як і бібліотека.

